

RIIGIKOGU RIIGIEELARVE KONTROLLI ERIKOMISJONI TEGEVUSE ARUANNE (juuli 2017 – juuni 2018)

7. mail 2015. aastal moodustas XIII Riigikogu oma otsusega Riigikogu riigieelarve kontrolli erikomisjoni. Aruande esitamise ajal oli komisjoni koosseis järgmine: Aivar Sõerd (esimees), Olga Ivanova (aseesimees), Andres Metsoja, Enn Meri, Inara Luigas ja Henn Põlluaas.

Lõppeval aruandeperioodil on toimunud 44 istungit, komisjon on menetlusse võtnud 27 uut kontrolliaruannet (sh ülevaated). Ülevaade komisjoni menetluses olnud uutest kontrolliaruannetest ja nende menetlemise tulemustest on esitatud käesoleva aruande lisas. Aruandeperioodil on korraldatud 2 ühisistungit ning 3 väljasõiduistungit.

Kõikide komisjoni istungite aruteludel osalesid Riigikontrolli esindajad. Hea tava kohaselt on komisjoni istungitele kutsutud vastava auditivaldkonnaga seotud ministrid, vajadusel ministeeriumide kantslerid, asestantsid ja teised ametiisikud.

Lisaks kontrolliaruannete arutamisele on komisjon tegelenud mitmete teemade ja küsimustega, mis on olnud kaudselt või otseselt aruannetega seotud.

Ülevaade komisjonis käsitletud olulisematest teemadest

1. Komisjon algatas konsensusega kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse muutmise seaduse eelnõu. Eelnõu eesmärk on tagada, et pärast haldusreformi teeksid vandeaudiitorid tihedamat koostööd omavalitsustega, selleks et uus kohaliku omavalitsuse volikogu saaks parema ülevaate liitunud omavalitsuste probleemidest. Audiitori aruande praegune lühike vorm ei anna infot, mida aruande kasutajad soovivad. Näiteks ei selgu, mida kohalike omavalitsuste olulisimatest, sealhulgas suurimate riskidega valdkondadest auditeeriti, kuidas seda kontrolliti ja missuguste tulemusteni jõuti. Lähtumine standardi ISA (EE) 701 nõuetest aitab oluliselt suurendada aruande informatiivsust ning tagada auditi läbipaistvuse. Seadus jõustub 2019. aasta 1. jaanuaril.

2. Komisjon arutas koos Riigikontrolli ja Rahandusministeeriumi esindajatega aruannet „Riigi 2016. aasta majandusaasta koondaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus“. Kontrolliaruande koostajate hinnangul on riigi raamatupidamine korras ja aruanne koostatud õigesti ning selles sisalduv teave olulises osas korrektne. Riigikontrolli hinnangul annab riigieelarve täitmise aruanne usaldusväärset teavet riigi kogutud tulude, tehtud kulude, investeeringute ning finantseerimistehingute kohta. Ühtlasi leiti, et riigiasutused on teinud oma majandustehingud valdavalt seaduslikult, kooskõlas riigieelarve baasseadusega, aasta riigieelarve seaduse ja selle muutmise seadusega. Olulisemad tähelepanekud olid:

- Eesti Haigekassa seaduse ja töötuskindlustuse seaduse järgi ei ole haigekassa ega töötukassa raha lubatud kasutada millekski muuks kui vaid nendes seadustes sätestatud sihtotstarbel. Rahandusministeerium on seda raha kasutanud ka riigi väljamaksete tegemiseks ning see on eelnimetatud seadustega vastuolus.
- Eesti Haigekassa ja Eesti Töötukassa reservkapital peaks lähtuvalt oma olemusest olema paigutatud likviidsusreservi asemel stabiliseerimisreservi.
- Riigieelarve peab olema täpsem ning selle seletuskiri sisukam ja ühtlasema kvaliteediga.
- Tegevuspõhise riigieelarve koostamine ei pruugi olla efektiivselt viis tõhusama rahakasutuse saavutamiseks.

Arutelu tulemusena tegi komisjon Rahandusministeeriumile ettepaneku töötada välja seaduseelnõu, mis viib Eesti Haigekassa seaduse ja töötuskindlustuse seaduse kooskõlla riigieelarve seadusega. Pärast seaduseelnõu edastamist komisjonile korraldas komisjon mitu arutelu, selgitamaks, kas nõustuda eelnõus toodud juriidilise lahendusega või tegeleda

põhimõttelisema küsimusega, milleks on riigi reservide kasutamise võimaluste reguleerimine üldisemalt.

Komisjon otsustas riigi reservide teemaga edasi tegeleda.

3. Riigikontrolör Alar Karis tutvustas komisjonile Riigikontrolli 2017. aasta tööplaani ja 2018. aasta tööplaani ettepanekuid.

Komisjon võttis informatsiooni teadmiseks ning tegi ettepaneku lisada Riigikontrolli 2018. aasta tööplaani alljärgnevad teemad:

- Ühistranspordi korraldamine (Haapsalu raudtee ja Pärnu lennujaama näitel, kas riskid on maandatud, vastavad analüüsid usaldusväärsetel institutsioonidel tellitud ja soovitud eesmärgid realiseeruvad).
- Koolivõrk ja hinnang, kuhu on liigutud (hariduse kvaliteet ja sisu, kuidas otsused on muutunud õpetajate palgaga seoses, eurorahade kasutamine).
- Ühistranspordikeskuste tulemuslikkus (hinnata Jõgeva-, Harju-, Pärnu- ja Järvamaa näitel hetkeseisu, piletisüsteemi, sõitjate loendamist, integreeritust maakonnas ja rahastamist).
- Maanteeameti reformi raames teedevõrgu taristu ja selle rahastamine (prioriteetsuse järjestus, avaliku raha kasutamise nõuetest kinnipidamine).
- SKAIS2 jm infosüsteemid ning IT-valdkond laiemalt, sh ühilduvus erasektoriga.

4. Riigikontrolli kontrolliaruande „Avalike e-teenuste kasutatavus“ kordusarutelul osalesid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Rahandusministeeriumi, Justiitsministeeriumi ja Riigikontrolli esindajad ning Statistikaameti peadirektor.

Kuulanud ära, millised on olnud arengud varasemal tegevusperioodil komisjoni tehtud ettepanekute arvestamisel, otsustas komisjon võtta aruande ja informatsiooni teadmiseks.

5. Riigikontrolli auditi „Riigi tegevus laste digioskuste tagamisel“ märgukirja arutelul veenduti, et digioskuste arendamine on üks „Eesti elukestva õppe strateegia 2020“ eesmärke ning seda viiakse ellu strateegia rakenduskavana vastu võetud digipöörde programmi abil. Kuna riigil on digipöörde elluviimiseks võimalik arengukiirendina kasutada Euroopa Liidu toetusfondide raha, peavad tegevuste eesmärgid olema selged, ettevõtmiste järjekord läbi mõeldud, raha jagunemine ja täpsed summad eri tegevustele välja arvestatud ning rahastamisallikad olemas. Kuigi Haridus- ja Teadusministeerium on alustanud õpilaste ja õpetajate oskuste, õppevara ja digitaristu olukorra väljaselgitamist ning arendamist, on digipöörde eesmärkide ja sihttasemeteni jõudmine üldhariduskoolides kavandatud aja jooksul vähetõenäoline ning soovitud terviklik arenguhüpe võib jääda saavutamata.

Olulisemad probleemkohad ning edasised soovitused:

- Õpilastele digioskuste õpetamine tuleb senisest täpsemalt lõimida ainekavadesse ning tagada selgus, millal ja mille alusel IKT baasoskused omandatuks lugeda. Õpilaste digioskusi peab esialgu mõõtma eesmärgiga saada nende tasemest ülevaade, aineteadmisi on õige hakata e-tasemetööde ja e-eksamite abil mõõtma alles siis, kui digioskusi on juba õppe- ja ainekava põhjal õpetama hakatud ning digitaristu seis koolides võimaldab oskusi hinnata.
- Õpetajate digioskuste hindamiseks tuleb valida hindamisinstrument, mille abil neid saab regulaarselt hindama hakata. Õpetajate digioskuste hindamise alusel tuleks välja selgitada koolitusvajadus ja -kulu kõigi õpetajate digioskuste arendamiseks ning planeerida sellest lähtudes pakutavate koolituste sisu ja maht. Koolituste pakkumise korraldamisel tuleks tagada koolituse võrdne kättesaadavus. Digioskusi võiks hinnata ka kutse andmisel.

- Senine digitaalsete õppevahendite loomine ja arendamine ei ole taganud digitaalse õppevara olemasolu kogu õppekava ja kõigi ainekavade ulatuses ega selle ühtlast kvaliteeti. Seega tuleb pöörata suuremat tähelepanu kvaliteetsele digitaalsele õppevarale, mis vastaks riiklikule õppekavale ja oleks koolidele kättesaadav ning luua koostöös koolipidajate, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ning õppevara tootjatega tegevus- ja koostööraamistik digiõppevara kavandamiseks, loomiseks ning levitamiseks. Tagades õppevara ajakohasuse ja jätkusuutlikkuse, tuleb välja arvestada sellega kaasnev kulu ning töötada välja rahastamise süsteem.
- Riigil puudub terviklik ülevaade kõikide koolide digitaristu olukorrast: andmesidevõrgu ja kasutatavate IKT-seadmete koosseisust ning seisukorrast ja IKT-toe seisust. Selleks, et arvestada välja kõigi koolide, k.a käesoleva eelarveperioodi toetusmeetmetest raha saavate koolide digitaristu arenduse ja ülalpidamise kulu, tuleb kehtestada digitaristule ka miinimumnõuded.

Kuulanud ära haridus- ja teadusminister Mailis Repsi ning Haridus- ja Teadusministeeriumi, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, SA Innove, Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutuse ning Riigikontrolli ametnikud, võttis komisjon informatsiooni teadmiseks ning otsustas korraldada kordusarutelu, et saada ülevaade edasistest arengutest.

6. Riigikontrolli kontrolliaruande „Riigi tegevus laste tervise hoidmisel ja ravimisel“ kordusarutelul osalesid Sotsiaalministeeriumi, Haridus- ja Teadusministeeriumi, Eesti Haigekassa, Eesti Perearstide Seltsi, Eesti Lastearstide Seltsi ning Riigikontrolli esindajad.

Kuulanud ära arutelul osalenud osapooled, otsustas komisjon korraldada veel ühe kordusarutelu, et saada ülevaade komisjoni 2016. a 21. novembri protokollis nr 77 kajastatud otsuse ettepanekutega seotud arengutest.

7. Riigikontrolör Alar Karis tutvustas komisjonile Riigikontrolli ülevaadet „Ülevaade riigi vara kasutamisest ja säilimisest 2016.–2017. aastal“, valgustades selle põhilisi fookuseid ning ülevaate tulemusi.

Komisjon võttis ülevaate ja informatsiooni teadmiseks.

8. Võtnud aluseks Riigikontrolli kontrolliaruandes „Riigi ülesannete rahastamine Euroopa Liidu toetustest“ ja selle kaheksas valdkondlikus alaruandes kajastatu ning kuulanud ära valdkondade eest vastutavad ministeeriumid ning nii Rahandusministeeriumi kui ka Eelarvenõukogu esindajad, tõdes komisjon, et ministeeriumide hinnangul kasutab riik Euroopa Liidu toetusi ka pikaajaliselt vajalike tegevuste rahastamiseks ning riigil on ülesandeid, mis sõltuvad olulisel osal Euroopa Liidu toetustest. Kuna Eesti rahvastik väheneb ja vananeb, riigieelarve kulud on valdavalt broneeritud ning riigi tulude kasv läheb peamiselt suurenevate sotsiaal- ja tervishoiukulude rahastamiseks, vajab riigi arengu rahastamine kahanevate Euroopa Liidu toetuste tingimustes pärast 2020. aastat analüüsimist ja tähelepanu juba praegu. Rahandusministeerium on lubanud, et toetusraha vähenemisega kaasnevad küsimused lahendatakse ning vajalikud otsused langetatakse riigi finantsjuhtimisprotsesside, sh riigi eelarvestrateegiade koostamise käigus. Komisjon nõustus Riigikontrolliga ning jääb ootama, et järgmises, aastaid 2019–2022 puudutavas riigi eelarvestrateegias esitab Rahandusministeerium üksikasjaliku selgituse ning aja- ja tegevuskava, kuidas ja milliste protsesside raames Euroopa Liidu toetuste tõenäoliseks vähenemiseks valmistatakse. Riigi vajadusi, võimalusi ja kuluvalikute alternatiive kahanevate välistoetuste korral tuleb analüüsida ning käsitleda terviklikult ja arusaadavalt.

Arvestades Riigikontrolli soovitusi, et laiapõhjalisemaks prioriteetide seadmiseks tuleks Euroopa Liidu järgmise eelarveperioodi planeerimisse kaasata rohkem Riigikogu, otsustas

komisjon teemaga põhjalikumalt tegeleda. Koos Rahandusministeeriumi esindajatega on komisjonis arutlusel olnud Euroopa Liidu struktuurifondide raha jaotamise põhimõtted tulevikus. On erinevad stsenaariumid toetusraha saamise võimaluste kohta: kas Eesti kaheks regiooniks jaotamine NUTS määrust arvestades või siis seada Eesti prioriteediks vahendite sujuvama kahanemise taotlemine. Koos Eelarvenõukoguga on komisjonis arutlusel olnud riigi eelarvestrateegia seos Euroopa Liidu toetuste vähenemise mõjuga. Koos Euroopa Komisjoni Eesti esinduse majandusnõunikuga on komisjonis arutatud Euroopa Komisjoni järgmise finantsperioodi rahastamise ettepanekuid.

Pärast riigi eelarvestrateegia 2019–2022 kinnitamist Vabariigi Valitsuse poolt tõdes komisjon, et strateegias on välistoetuste andmed küll kajastatud fondide ja valitsemisalade lõikes, kuid puudub üksikasjalik selgitus ning aja- ja tegevuskava, kuidas ja milliste protsesside raames Euroopa Liidu toetuste tõenäoliseks vähenemiseks valmistatakse.

Kuulanud ära Euroopa Komisjoni Eesti esinduse majandusnõuniku tutvustuse Euroopa Komisjoni riigipõhistest soovitud Eestile (2018) ning Euroopa Komisjoni ühtekuuluvuspoliitika ettepanekutest Euroopa Liidu pikaajalise eelarve raames aastateks 2021–2027, otsustas komisjon Euroopa Liidu toetuste temaatikaga edasi tegeleda.

9. Komisjon arutas koos Rahandusministeeriumi, Eesti Linnade Liidu, Eesti Maaomavalitsuste Liidu ning Riigikontrolli esindajatega ülevaadet „Euroopa Liidu ja muude taristutoetuste kasutamise probleemid kohalikes omavalitsustes“. Ülevaates keskendutakse sellele, kas üldse ja kui, siis mil määral on aastatel 2007–2016 jaotatud toetuste tulemusel paranenud teenuste osutamiseks vajalike hoonete seisukord ning milliste probleemidega seisavad omavalitsused silmitsi toetusi taotledes.

Arutelul tõdeti, et olulisemad kitsaskohad on:

- Toetuste maht on väike ja see kahaneb veelgi.
- Riigil puudub omavalitsuste kinnisvara korrastamise tervikpilt ning toetusi suunatakse keskselt mingi kindla teenuse arendamiseks.
- Maakonnakeskuste taristu vajab teravdatud tähelepanu.

Olukorra parandamiseks peab samme astuma nii riigi kui ka kohaliku omavalitsuse tasandil:

- Omavalitsuste tegelikud teenuste vajadused ja paiknemine olemasolevas/uues taristus (sh lähtuvalt teenuskeskuste loogikast) tuleks keskselt läbi rääkida.
- Toetusvahendite määramisel tuleks loobuda konkreetsete teenuste põhistest toetustest ja maakonna rahvaarvu põhjal regionaalsest jaotamisest ning anda omavalitsustele vabamad käed otsustamisel.
- Tuleks suurendada regionaalsete investeringutoetuste mahtu. Seejuures võiks olla põhjendatud finantseerida vaid selliste hoonete projekte, milles omavalitsus kavatseb teenuste pakkumist kindlasti jätkata ning mille renoveerimiseks saadavale toetusele lisaks on omavalitsus valmis objekti terviklikku korrastamisse ka ise investeerima.
- Toetada võiks seni teenuste pakkumiseks kasutatud ja avariiliseks muutunud hoonete lammutamist.

Komisjon otsustas ülevaate ja informatsiooni teadmiseks võtta.

10. Ühisistungil Euroopa Liidu asjade komisjoniga tutvustas Euroopa Kontrollikoja liige Juhan Parts Euroopa Kontrollikoja 2016. aasta aastaaruannet.

Komisjonid otsustasid informatsiooni teadmiseks võtta.

11. Tutvunud Riigikontrolli kontrolliaruandega „Riigi tegevus põhjavee kaitsmisel“ ning kuulanud ära keskkonnaministri, maaeluministri ning Keskkonnaministeeriumi, Keskkonnainspektsiooni ja Riigikontrolli esindajad, nõustus komisjon Riigikontrolli hinnanguga, et Keskkonnaministeerium on küll asunud põhjavee kaitset täpsemalt

kavandama, kuid peamiselt põlevkivi kaevandamise ning põllumajandusega seotud mõjude tõttu võtab seni veel halvas seisundis olevate põhjaveekogumite olukorra parandamine kauem aega, kui on jäänud Euroopa Liidus üldsihiks seatud aastani 2021.

Olulisemad soovitused:

- Keskkonnainspeksioonil ja Põllumajandusametil tagada järelevalve tõhustamise kaudu, et väetiste ja taimekaitsevahendite kasutamine toimuks seaduse nõudeid järgides. Vajadusel piirata väetiste kasutamist nitraaditundlikul alal.
- Omavalitsustel ja Keskkonnaministeeriumil luua usaldusväärne ülevaade individuaalsete reoveekäitlemise süsteemide seisukorrast. Selleks tuleb omavalitsustel teha senisest sisulisemat järelevalvet.
- Kaaluda tagatise süsteemi vajadust seoses joogivee kättesaadavuse tagamisega kaevandamisest mõjutatud piirkondades ka pärast kaevandamise lõppu.

Komisjon otsustas informatsiooni teadmiseks võtta ning põhjavee kaitsmise teemaga edaspidigi tegeleda.

12. Tutvunud Riigikontrolli kontrolliaruande „Järelaudit: omavalitsuste eestkostel olevate laste elatisraha sissenõudmine“ ning kuulanud ära Eesti Linnade Liidu, Siseministeeriumi ja Riigikontrolli esindajad, otsustas komisjon võtta aruande ja informatsiooni teadmiseks.

13. Komisjon on mitmel korral arutanud arenguid seoses 2016. aastal komisjoni poolt koostatud raportis „Fiskaalpoliitika paradigma võimalikest muutustest Eesti parlamentaarses süsteemis“ toodud ettepanekutega. Seejuures on keskendutud järgmistele teemadele:

- Tegevuspõhisele eelarvele üleminek.
- Riigieelarve baasseaduse muudatuste jõustumise mõju.
- Riigieelarve seletuskirja mõju.
- Eelarveinfosüsteemi arendus Riigikogu jaoks.
- Likviidsed reservid.
- ELi toetused ja nende vähenemise mõju.

Kuulanud ära rahandusministri ning Rahandusministeeriumi, Eelarvenõukogu ja Riigikontrolli esindajate erinevad seisukohad ning arvamused, otsustas komisjon keskenduda riigi eelarvestrateegiale ja selle dokumendile. Komisjon edastas 21.03.2018. aastal Rahandusministeeriumile kirjaga nr 2-7/18-38/1 ettepanekud, mida täpsemalt soovitakse näha riigi eelarvestrateegia 2019–2022 dokumendis:

1. Euroopa Liidu toetuste ja nende võimalikuks vähenemiseks valmistumise kajastamine riigi eelarvestrateegias. Riigikontrolli kontrolliaruande „Riigi ülesannete rahastamine Euroopa Liidu toetustest“ soovitus oli, et kui Rahandusministeerium loetleb, milliste finantsjuhtimisprotsesside raames Euroopa Liidu toetuste võimalikuks vähenemiseks valmistutakse, siis kajastataks seda üksikasjalikumalt ja terviklikumalt riigi eelarvestrateegias. Riigi eelarvestrateegias aastateks 2018–2021 dokumendis on vajalik välistoetuste peatükk üldse välja jäetud. Kuna enam kui kümnendik riigieelarve kuludest ning suur osa investeeringutest tehakse välistoetustest, oleks välistoetuste kasutamisest otstarbekas siiski ülevaade anda, sh auditiga soovitatud analüüs, kui suur on riigi erinevate tegevusvaldkondade/funktsioonide n-ö sõltuvus Euroopa Liidu toetustest (miinimumprogrammina Cofog lõikes). Tasuks kaaluda ka riigi eelarvestrateegias või selle lisas välistoetuste kasutamise info esitamist fondide ja valitsemisalade lõikes (sh võetud kohustused, tehtud väljamaksed) koos asjakohaste kommentaaridega, kas raha kasutamine kulgeb plaanipäraselt, sh kasutamise kiiruse osas; kuidas täidetakse Euroopa Komisjoni n-ö lisanduvuse kriteerium; kas ja millised on õppetunnid, parimad praktikad, võimalikud tulevased otsustuskohad vmt. Lisaks peaks valitsemisalade järgmise nelja aasta rahastamiskavas kajastama eraldi reana Euroopa Liidu toetuse jaoks määratud kulud.

2. Valitsemisalade nelja aasta rahastamiskavas kajastada eraldi reana Riigi Kinnisvara AS kulud ja ka arvestuslikud kulud.
3. Investeeringute kajastamine riigi eelarvestrateegias. Läbi aastate on riigieelarvestrateegiates esitatud infot erineval kujul ja detailsuses, seejuures pole teada, miks on ühe või teise esitusviisi kasuks otsustatud. Riigi eelarvestrateegias 2018-2021 on näiteks investeeringute alapeatükk äärmisel lakooniline. Oluline oleks mõista, millistest allikates riik investeeringuid rahastab ja milline on erinevate valitsussektorite osade (kohalikud omavalitsused ja keskvalitsus) investeerimisvõimekus, võttes ka arvesse eeldatavat Euroopa Liidu toetuste vähenemist, mõju kohalikele omavalitsustele jne. Investeeringute puhul tasuks kaaluda ka ülevaate andmist riigi äriühingute ja sihtasutuste olulisemast investeerimistegevusest.
4. Tegevusalade (Cofog) kajastamine riigi eelarvestrateegias. Riigi eelarvestrateegias 2018-2021 on esitatud info kohalike omavalitsuste kulude jagunemisest tegevusalade lõikes, kuid kahjuks mitte keskvalitsuse, valitsussektori või riigi kui terviku lõikes. Koos asjakohaste kommentaaride ning sobiva ajaperspektiiviga võiks see info olla vajalik.
5. Fikseeritud/ettemääratud kulude kajastamine riigieelarvestrateegias. Riigi eelarvestrateegias ei ole juba mõned aastad ülevaadet fikseeritud kuludest esitatud. Võttes arvesse, et suur fikseeritud kulude osakaal (pea 80%) on riigi rahanduse märkimisväärne väljakutse/probleem, tuleks seda infot järjepidevas ja sobivas struktuuris koos asjakohaste kommentaaridega kajastada.
6. Sotsiaalkindlustusfondide tegevuse kajastamine riigi eelarvestrateegias. Kuna Eesti Haigekassa ja Eesti Töötukassaga seonduv ning tulevikuväljavaated avaldavad riigi rahandusele olulist mõju (sotsiaal- ja tervishoiukulud ulatuvad pea 50%ni riigieelarvest; tervishoiu rahastamine on pingeline jne), võiks sotsiaalkindlustusfondide tegevust ja asjakohaseid prognoose kajastada põhjalikumalt.

Lisaks palus komisjon saadetud kirjas, et Rahandusministeerium kaaluks koostöös Riigikogu liikmetega nii riigi eelarvestrateegias kui ka riigieelarves kajastatud täpsema info kättesaadavamaks muutmist.

Pärast riigi eelarvestrateegia 2019–2022 kinnitamist Vabariigi Valitsuse poolt kutsus komisjon rahandusministri oma istungile strateegiat tutvustama ning edastatud ettepanekute kohta tagasisidet andma. Komisjon tõdes, et ettepanekuid on küll osaliselt arvesse võetud, kuid edastatav info on siiski esitatud erineval kujul ning erineva detailsusega, mis teeb riigi eelarvestrateegia dokumendi Riigikogu liikmetele raskesti mõistetavaks. Euroopa Liidu toetuste täpsemat kajastamist riigi eelarvestrateegia dokumendis ei pidanud rahandusminister vajalikuks – jäädgi eriarvamusele.

Lisaks jäädgi eriarvamusele Euroopa Liidu toetuste täpsema kajastuse osas.

Vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse §-le 153 korraldas komisjon 8. mail k.a oluliselt tähtsa riikliku küsimusena riigi eelarvestrateegia 2019–2022 arutelu Riigikogu täiskogus. Ettekandjateks olid rahandusminister, riigieelarve kontrolli erikomisjoni esimees, rahanduskomisjoni esimees ja Eelarvenõukogu aseesimees. Oluliselt tähtsa riikliku küsimuse arutelul andis rahandusminister ülevaate riigi eelarvestrateegia 2019–2022 suundadest.

Komisjon tegeleb riigi eelarvestrateegia temaga ka edaspidi.

14. Riigikontrolli kontrolliaruande (2008) „Keskonnaprojektide rahastamine SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse kaudu“ kordusarutelul kuulati ära keskkonnaminister ning Keskkonnaministeeriumi, Rahandusministeeriumi, Keskkonnainvesteeringute Keskuse ja Riigikontrolli esindajad. Kordusarutelu vajadus tulenes sellest, et endiselt toetatakse Keskkonnaministeeriumi Keskkonnainvesteeringute Keskuse projektide kaudu.

Keskkonnaminister nentis arutelul, et nüüdseks on probleem lahenduse leidnud. Ettevalmistamisel on seaduseelnõu, mille eesmärk on muuta keskkonnatasude seaduse rahajaotuse skeemi sätteid selliselt, et osa raha laekub otse ministeeriumile.

Komisjon võttis informatsiooni teadmiseks ning otsustas teemat uuesti käsitleda, kui keskkonnatasude seaduse muutmise seaduse eelnõu Riigikokku on jõudnud.

15. Riigikontrolli kontrolliaruande „Riigiasutuste tugiteenuste tsentraliseerimine“ arutelul tõdes komisjon, et riigiasutuste tugiteenuste tsentraliseerimine on üldiselt olnud tulemuslik, arvestuse kvaliteet on paranenud ja arvestus on muutunud efektiivsemaks. Saavutamata on jäänud aga kulude kokkuhoiu eesmärk. Arutelul osalesid riigihalduse minister ning Rahandusministeeriumi, Riigi Tugiteenuste Keskuse ja Riigikontrolli esindajad. Kokku võttes jõuti seisukohale, et edaspidi väärib analüüsimist kohalikes omavalitsustes sarnase mudeli rakendamine, s.t arvestusteenuse koondamine kesksesse üksusesse. See parandaks ehk arvestuse kvaliteeti ja muudaks töö efektiivsemaks.

Komisjon otsustas aruande ja infomatsiooni teadmiseks võtta.

16. Arenguseire Keskus andis komisjonile ülevaate avaliku valitsemise uuringu vahetulemustest. Arutelu tulemusena andsid komisjoni liikmed uuringule omapoolse sisendi. Komisjon otsustas võtta informatsiooni teadmiseks.

17. Tutvunud Riigikontrolli kontrolliaruandega „Eesti riigi strateegiliste andmekogude turvalisuse ja säilitamise tagamine“ ning kuulunud ära ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri ning Registrate ja Infosüsteemide Keskuse, Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskuse, Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskuse, Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskuse, Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskuse ja Kaitseministeeriumi esindajad, otsustas komisjon temaatikaga edasi tegeleda.

18. Tutvunud Riigikontrolli kontrolliaruandega „Kaitseliidu valmisolek täita riigikaitse arengukavas ettenähtud ülesandeid“ ning korraldanud ühisistungi riigikaitsekomisjoniga, otsustas komisjon võtta aruande ja informatsiooni teadmiseks.

19. Komisjon tutvus Riigikontrolli kontrolliaruannetega „IT- turvameetmete rakendamine kohalikes omavalitsustes“ ning „Riigi valmisolek sisejulgeolekut ohustavate hädaolukordade lahendamiseks“. Komisjon otsustas kontrolliaruannetega põhjalikumalt tegeleda sügisistungjärgul.

Aivar Sõerd
Riigieelarve kontrolli erikomisjoni esimees

13. juuni 2018

Lisa: Ülevaade riigieelarve kontrolli erikomisjoni menetluses olnud uutest ülevaadetest ja kontrolliaruannetest ning nende menetlemise tulemustest

Ülevaade riigieelarve kontrolli erikomisjoni menetluses olnud uutest ülevaadetest ja kontrolliaruannetest ning nende menetlemise tulemustest

juuli 2017 – juuni 2018

Nr	Kontrolliaruanne/analüüs	Esitamise aeg	Arutelu aeg	Arutelu tulemus
				Aruanne võetud teadmiseks.
1	Siseministeeriumi 2016. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus nr 2-1.8/17/60152/15	11.07.2017	11.09.2017 nr 103	Aruanne võetud teadmiseks.
2	Justiitsministeeriumi 2016. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus nr 2-1.8/17/60145/16	11.07.2017	11.09.2017 nr 103	Aruanne võetud teadmiseks.
3	Kultuuriministeeriumi 2016. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus nr 2-1.8/17/60148/39	11.07.2017	11.09.2017 nr 103	Aruanne võetud teadmiseks.
4	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi 2016. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus nr 2-1.8/17/60150/35	11.07.2017	11.09.2017 nr 103	Aruanne võetud teadmiseks.
5	Keskkonnaministeeriumi 2016. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus nr 2-1.8/17/60147/16	11.07.2017	11.09.2017 nr 103	Aruanne võetud teadmiseks.
6	Maaeluministeeriumi 2016. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus nr 2-1.8/17/60149/20	11.07.2017	11.09.2017 nr 103	Aruanne võetud teadmiseks.
7	Kaitseministeeriumi 2016. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus nr 2-1.8/17/60146/15	11.07.2017	11.09.2017 nr 103	Aruanne võetud teadmiseks.

8	Rahandusministeeriumi 2016. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus nr 2-1.8/17/60151/22	11.07.2017	11.09.2017 nr 103	Aruanne võetud teadmiseks.
9	Haridus- ja Teadusministeeriumi 2016. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus nr 2-1.8/17/60144/20	11.07.2017	11.09.2017 nr 103	Aruanne võetud teadmiseks.
10	Sotsiaalministeeriumi 2016. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus nr 2-1.8/17/60153/21	11.07.2017	11.09.2017 nr 103	Aruanne võetud teadmiseks.
11	Riigi 2016. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus nr 2-1.8/17/60154/142	1.09.2017	11.09.2017 nr 103 18.09.2017 nr 104	Tutvunud Riigikontrolli kontrolliaruandega ning kuulanud ära Rahandusministeeriumi ja Riigikontrolli esindajad, tegi komisjon Rahandusministeeriumile ettepaneku algatada Vabariigi Valitsuse kaudu Eesti Haigekassa seaduse ja töötuskindlustuse seaduse muutmise seaduse eelnõu.
12	Riigi tegevus laste digioskuste tagamisel nr 2-1.7/17/70111/17	13.09.2017	18.09.2017 nr 104 9.10.2017 nr 106	Kuulanud ära haridus ja teadusminister Mailis Repsi ning Haridus- ja Teadusministeeriumi, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, SA Innove, Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutuse ning Riigikontrolli ametnikud, võttis komisjon informatsiooni teadmiseks ning otsustas korraldada kordusarutelu, et saada ülevaadet edasistest arengutest.
13	Riigikontrolli arvamus Balti Kaitsekolledži 2016. aasta raamatupidamise aastaaruande kohta nr 2-1.8/17/60155/7	26.09.2017	9.10.2017 nr 106	Aruanne võetud teadmiseks.
14	Ülevaade riigivara kasutamisest ja säilimisest 2016.–2017. aastal	6.11.2017	6.11.2017 nr 108	Ülevaade võetud teadmiseks.

15	Järelaudit: omavalitsuse eestkostel olevate laste elatisraha sissenõudmine nr 2-1.9/17/50099/11	17.11.2017	4.11.2017 nr 112 12.03.2018 nr 127	Tutvunud Riigikontrolli kontrolliaruandega ning kuulanud ära Eesti Linnade Liidu, Siseministeeriumi ja Riigikontrolli esindajad, otsustas komisjon võtta aruande ja informatsiooni teadmiseks.
16	Riigi ülesannete rahastamine Euroopa Liidu toetustest nr 2-1.7/17/70099/18	30.11.2017	4.12.2017 nr 112 6.12.2017 nr 113 11.12.2017 nr 114 18.12.2017 nr 116 8.01.2018 nr 117 22.01.2018 nr 121 12.02.2018 nr 123 14.02.2018 nr 124 5.03.2018 nr 126 14.03.2018 nr 128 9.04.2018 nr 133 7.05.2018 nr 137	Tutvunud Riigikontrolli kontrolliaruandega ja selle valdkondlike alaruannetega ning kuulanud ära valdkondade eest vastutavate ministeeriumide, Eelarvenõukogu ja Riigikontrolli esindajad ning Euroopa Komisjoni Eesti esinduse majandusnõuniku, otsustas komisjon teemat ka edaspidi käsitleda.
17	Euroopa Liidu ja muude taristutoetuste kasutamise probleemid kohalikes omavalitsustes nr 2-1.9/17/50092/16	5.12.2017	13.12.2017 nr 115 15.01.2018 nr 119	Tutvunud Riigikontrolli kontrolliaruandega ning kuulanud ära Rahandusministeeriumi, Eesti Linnade Liidu, Eesti Maaomavalitsuste Liidu ning Riigikontrolli esindajad, otsustas komisjon võtta aruande ja informatsiooni teadmiseks.
18	Riigi tegevus põhjavee kaitsmisel nr 2-1.7/70118/1	10.01.2018	10.01.2018 nr 118 5.02.2018 nr 122	Tutvunud Riigikontrolli kontrolliaruandega ning kuulanud ära keskkonnaministri, maaeluministri ning Keskkonnaministeeriumi, Keskkonnainspeksiooni ja Riigikontrolli esindajad, otsustas komisjon võtta informatsiooni teadmiseks ning põhjavee kaitsmise teemaga edasi tegeleda.

19	Riigiasutuste tugiteenuste tsentraliseerimine nr 2-1.8/60140/4	23.03.2018	4.04.2018 nr 132 16.04.2018 nr 134	Tutvunud Riigikontrolli kontrolliaruandega ning kuulunud ära riigihalduse ministri ning Rahandusministeeriumi, Riigi Tugiteenuste Keskuse ja Riigikontrolli esindajad, tões komisjon, et edaspidi väärrib analüüsimist kohalikes omavalitsustes sarnase mudeli rakendamine, s.t arvestusteenuse koondamine kesksesse üksusesse. See parandaks arvestuse kvaliteeti ja muudaks töö efektiivsemaks. Komisjon otsustas aruanded ja infomatsiooni teadmiseks võtta.
20	Vabariigi Presidendi Kantselei majandustegevus aastatel 2016–2017 nr 2-1.8/60159/4	11.04.2018	16.04.2018 nr 134	Aruanne võetud teadmiseks.
21	Õiguskantseri Kantselei majandustegevus aastatel 2016–2017 nr 2-1.8/60158/3	11.04.2018	16.04.2018 nr 134	Aruanne võetud teadmiseks.
22	Riigikontrolli arvamus NATO Küberkaitsekoostöö Keskuse 2016. ja 2017. aasta raamatupidamise aastaaruande kohta nr 2-1/80016/6	3.05.2018	7.05.2018 nr 137 11.06.2018 nr 145	Arvamus võetud teadmiseks.
23	Eesti riigi strateegiliste andmekogude turvalisuse ja säilitamise tagamine nr 2-1.7/70133/8	14.05.2018	14.05.2018 nr 138 28.05.2018 nr 140	Tutvunud Riigikontrolli kontrolliaruandega ning kuulunud ära ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri ning Registrate ja Infosüsteemide Keskuse, Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskuse, Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskuse, Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskuse, Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskuse ja Kaitseministeeriumi esindajad, otsustas komisjon temaatikaga edasi tegeleda.

24	Kaitseliidu valmisolek täita riigikaitse arengukavas ettenähtud ülesandeid nr 2-1.7/70130/9	15.05.2018	16.05.2018 nr 139 31.05.2018 nr 142	Tutvunud Riigikontrolli kontrolliaruandega ning korraldanud ühisistungi riigikaitsekomisjoniga, otsustas komisjon võtta aruande ja informatsiooni teadmiseks.
25	Avaliku sektori hoonete energiatõhusus nr 2-1.7/70128/7	28.05.2018	30.05.2018 nr 141 4.06.2018 nr 143	Tutvunud Riigikontrolli kontrolliaruandega ning kuulunud ära Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi, Rahandusministeeriumi, Riigi Kinnisvara ASi ja Riigikontrolli esindajad, otsustas komisjon võtta aruande ja informatsiooni teadmiseks.